

Duurzaam aanbesteden: Hoe speel je daarop in?

Zoveel mogelijk duurzaam aanbesteden; dat is het streven van de Nederlandse overheid. Per januari 2010 moest dat zelfs bij het Rijk voor 100 en bij gemeenten voor 75 procent gebeuren. Moet je als leverancier van de overheid nu inderdaad volledig duurzaam produceren en leveren om nog in aanmerking te komen voor opdrachten? En hoe pak je dat dan aan?

Tekst: Ard Warner | Foto's: Wouter Keurts

Er gaat 57 miljard euro per jaar aan opdrachten van de overheid naar het bedrijfsleven. Dit bedrag dient duurzaam te worden gecontracteerd. Slechts 18 miljard gaat via Europese aanbestedingsprocedures, het overige bedrag gaat via nationale, of onderhandse procedures. Helaas blijkt het guncriterium in bijna 87 procent van alle aanbestedingen de laagste prijs te zijn. Dat lijkt tegenstrijdig. En voor veel ondernemers zijn de guncriteria van de overheid ondoorzichtig.

Die materie is soms behoorlijk ingewikkeld, beaamt ook John Kauertz, directeur van Quadratum Consultancy en specialist op het gebied van Europese aanbestedingen. Bij de door hem opgerichte Helpdesk Aanbestedingen (.nl) komen dan ook veel vragen van ondernemers en aanbestedende diensten binnen. Maar hij vindt de duurzaamheidseisen die zijn opgesteld door de Nederlandse overheid bij aanbestedingen juist niet stringent: "Nederland is zoals gewoonlijk weer het braafste jongetje van de klas bij de toepassing van MVO ambities. Maar zelfs als je dat meeweegt, zijn de vereisten om in aanmerking te komen voor het predicaat 'duurzaam' haast schandelijk soepel. De eerdere lijst van ruim 80 criteria is teruggebracht naar 52 en straks zelfs 45. Daaraan kan vrijwel elk bedrijf met een normale bedrijfsvoering voldoen. Maar het is een begin. En je moet je realiseren dat die eisen langzaam aan zullen worden opgeschroefd. Mijn advies: wees er snel bij en volg de ontwikkelingen op de voet."

Wisselwerking

Als ondernemer kun je nu dus vrij gemakkelijk aan de duurzaamheidseisen voldoen. Dan is een minimumvoorwaarde om in te schrijven op de aanbestedingen van de overheid vervuld. Maar

John Kauertz,
directeur Quadratum
Consultancy en
specialist duurzaam
aanbesteden:
"Durf te innoveren" ▶

hiermee begint het pas, volgens Kauertz. Het is vooral een kwestie van ondernemerschap en goed luisteren. Waarom en vooral hoe de instantie kan worden bijgestaan in de dienstverlening aan zijn klanten. De overheid heeft een vraag of een probleem, een behoefte. Een slimme ondernemer zou van te voren goed moeten onderzoeken op welke manier hij daaraan kan voldoen. Maar nog beter: hoe hij zelfs de verwachtingen kan overtreffen. Dat vereist innovatief denken, niet alleen over de aanbestedende overheidspartij, maar vooral over de eindgebruiker van de dienst of het product. "Daarin moet je vooruitstrevend durven zijn. Het verhoogt de kans dat het een succesvol aanbestedingsproject wordt enorm. Dat begint al in de hele keten van je leveranciers. Van hen mag je ook vragen dat zij innovatief meedenken, anders begin je al met een achterstand. De overheid zelf zou ook meer naar de innovatie binnen de gehele keten moeten kijken; het is echt een wisselwerking". Er zit daar een mens tegenover je, een persoon, die je moet zien te overtuigen van jouw voorstel, aldus Kauertz. Het is geen abstracte instantie. Die inkoper zit vaak in een ongelooflijk complex proces. Je moet een oplossing bieden die hem én de eindgebruiker echt verder helpen. "Uiteindelijk zal dat ook meer de doorslag gaan geven dan de geoffreerde prijs, daarvan ben ik overtuigd. Maak die extra waarde

"Duurzaam ondernemen moet in je bloedbaan zitten. Alleen dan kun je overtuigen"

◀ Investeren in duurzaamheid, kennisoverdracht, de toekomstige generatie vaklieden én werkplezier gaan heel goed samen

“Helaas is nog steeds de laagste prijs het belangrijkste guncriterium”

als aanbieder onderneemt vooraf al inzichtelijk en meetbaar. Duurzaamheid moet je niet te pas en te onpas erbij halen als loos begrip. Het moet in je bloedbaan zitten, in je denken en doen als ondernemer. Alleen dan kun je overtuigen. Durf die stappen te zetten. Durf te innoveren.”

Innoveren en investeren

BURGY Bouwbedrijf uit Leiden heeft veel ervaring met aanbestedingen. Duurzaamheid speelt daarin als vanzelfsprekend een grote rol, alleen al omdat zij veel restauratieprojecten uitvoeren. Het bedrijf is een gecertificeerd Restauratie Bouwbedrijf, ISO en VCA** gecertificeerd en heeft een gecertificeerde timmerwerkplaats. Bovendien voldoet het aan alle zeer strenge eisen die gesteld worden binnen de restauratie. BURGY werkte aan vele in het oogspringende bouwprojecten in en buiten de regio. Directeur Kasper Burgy: “Voor aanbestedingen hebben we al veel met overheden te maken gehad, zoals gemeenten en de Rijksgebouwendienst. De minimale eisen waaraan wij binnen onze branche moeten voldoen liggen erg hoog. En dat werkt door in eisen aan opleiding, duurzame materialen en productietechnieken. Als je daaraan niet kunt voldoen, kun je niet eens meedoen met aanbestedingen. Je moet innoveren en aandacht geven aan kwaliteit en dat doen wij dus ook. Van mijn leveranciers vraag ik dezelfde kwaliteit: dat werkt allemaal door in het eindproduct”.

Het familiebedrijf is uitgeroepen tot het Beste Leerbedrijf Bouw & Infra van 2010. Dat is de bekro-

ning op jarenlang investeren in de eigen mensen en kennis, de grootste waarde in het bedrijf, aldus de directeur. “Investeren in mensen, kwaliteit, plezierig werken en innovatie zit in de ziel van onze onderneming. Maar mijn ervaring is dat helaas nog steeds de laagste prijs, na de standaard kwaliteitsvereisten, het criterium is om bij aanbestedingen de opdracht te krijgen. Er is een heel voorzichtige ontwikkeling dat er inderdaad ook meer gekeken wordt naar duurzaamheid. Een enkele keer heeft dat bij ons de doorslag gegeven bij een aanbesteding, maar alleen toen de prijzen op hetzelfde niveau lagen. Ik pleit voor een puntensysteem, waarmee objectief duurzaamheid kan worden gemeten. Het totale plaatje zou dan doorslaggevend moeten zijn en niet - zoals nu - de prijs.”

